

Beter boeren in België?

Strengere normen jagen Nederlandse landbouwers over de grens

Waarom zou een Nederlandse landbouwer naar België verhuizen? In Nederland is er toch meer aaneengesloten en eenduidige landbouwruimte, zonder verkavelingen, industriezones, wegen en andere obstakels? Toch zijn er de jongste jaren heel wat Nederlanders met boerderijen in België. Vaak gaat het niet echt over emigratie, maar over het uitbaten van een tweede filiaal.

Strengere normen

De Nederlandse milieunormen zijn meestal strenger dan de Belgische. Zo mag je sinds maart van dit jaar nog maar 100 km/u rijden op de Nederlandse autostrades, tenminste tussen 6 en 19 u, de drukste rijtijden. Daarbuiten mag je nog 120 of 130 km/u. Dat werd ingevoerd om de uitstoot van stikstof in de natuur te beperken. Ook de emissieregels voor stikstof en fosfaat in de landbouwsector zijn sinds 2019 erg verstrengd. En dat heeft een rechtstreekse impact op landbouwactiviteiten. Daarom kwamen Nederlandse landbouwers in het najaar van 2019 al luidruchtig op straat. Met name Nederlandse melkvee- en geitenhouders kijken steeds vaker over de grens; regelgeving in eigen land beperkt de bedrijfsvoering.

Geiten

Zo kent Noord-Brabant, waar 30% van de melkgeitenstapel zich bevindt, sinds 2017 een bouwstop voor geitenstallen. Het jaar daarop voerde Nederlands-Limburg eenzelfde bouwstop in. Intussen geldt de maatregel in alle provincies, behalve in Zeeland. Die maatregel is genomen om de ‘Q-koorts’ tegen te gaan, een ziekte die kan overgaan van dieren op mensen. Geitenhouderij is in Vlaanderen bijzonder kleinschalig, grote geitenboerderijen bestaan eigenlijk niet. In Nederland wel. Alleen al in grensprovincies Noord-Brabant en Limburg gaat het om ongeveer 180.000 dieren. Door gebrek aan uitbreidingsmogelijkheden in eigen land, kijken Nederlandse geitenhouders al snel naar de buurlanden. Een vergunning om geiten te houden is vlot verkrijgbaar in België, maar de afzetmarkt voor geitenmelk is er klein.

Veehouderij

De strenge fosfaat- en stikstofnormen zorgen dan weer voor problemen in de melkveehouderij. Voor dit soort bedrijven is Duitsland al jaren de populairste bestemming. Ook Denemarken staat hoog op het verhuislijstje van Nederlandse landbouwers. Sinds de recente Nederlandse fosfaat- en stikstofmaatregelen komt België weer meer in zicht. Vooral voor melkveebedrijven in de grensstreek die een tweede locatie in Vlaanderen kopen of huren.

Volgens het Nederlandse Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) emigreerden tussen 2010 en 2016 niet minder dan 105 Nederlandse boeren. De meesten vertrokken naar Duitsland (26), gevolgd door België (16) en Canada (16). Anderen gingen naar Frankrijk, Denemarken, de Verenigde Staten, Australië en Polen. Ruim 55% van deze 105 boeren was actief in de veeteelt, gevolgd door akkerbouw (25%) en tuinbouw (15%). Richard Roddenhof, emigratiecoördinator bij Interfarms: ‘Emigranten zijn vooral melkveehouders en akkerbouwers, en oriënteren buiten Europa vooral naar Canada. Binnen Europa zijn Denemarken, Duitsland, Frankrijk en Zweden in trek’.

België

In diezelfde jaren trokken jaarlijks 2 à 3 Nederlandse boeren naar België. Volgens een artikel in Landbouwleven (16 augustus 2020), een blad voor Belgische landbouwers, ontving vastgoedmakelaar ‘t Boerenhuys 30 koop-aanvragen van Nederlandse boeren. Ze verkochten effectief 6 landbouwbedrijven aan Nederlanders. Waarvan 2 echte verhuizers (een melkvee- en een pluimveebedrijf) en 4 tweede locaties (melkvee- en geitenhouders). Volgens

't Boerenhuys kopen Nederlanders momenteel zowat 20% van hetgeen 't Boerenhuys in portefeuille heeft.

Het gaat dan vooral om melkveebedrijven (50%). Meestal bloeiende bedrijven met uitbreidingsmogelijkheden. Daarnaast zijn ook varkensbedrijven (30–40 %) in trek. Die worden vaak omgebouwd tot tweede locatie voor varkens, jongvee, pluimvee of geiten. Richard Roddenhof: 'De voordelen van België als locatie zijn de nabijheid en natuurlijk de taal, als het over Vlaanderen gaat. Voor de grondprijzen hoef je het niet altijd te doen: die zijn vergelijkbaar met die in Nederland. In België zijn vergunningen en uitbreidingsmogelijkheden gemakkelijker, wat in Nederland de jongste jaren toch heel wat lastiger en soms onmogelijk geworden is'.

Nutriëntenemissierechten

Een groot voordeel is de soepeler Belgische vergunningsregeling, vooral in de nabijheid van Natura 2000-gebieden. Die gebieden zijn er uiteraard in Nederland ook, maar de regelgeving is er veel strenger. De verschillen zitten niet in melkprijs, de grondprijs of de bedrijfsvoering. De verschillen zitten in uitbreidingsmogelijkheden.

Vastgoedmakelaar ontving 30 koop- aanvragen van Nederlandse boeren

De Belgische en Vlaamse wetgeving verschilt van de Nederlandse. Om het mestoverschot in Vlaanderen te beperken, moet een stijging van het aantal dieren voorkomen worden, maar zonder afbreuk te doen aan de groeikansen van de bedrijven. Dat wordt geregeld via 'nutriëntenemissierechten': individuele en verhandelbare rechten die op basis van mestproductie bepalen hoeveel dieren je in een bedrijf mag houden. De nutriëntenemissierechten worden toegekend aan een landbouwer. Iedere landbouwer krijgt de verantwoordelijkheid om de nutriënten van zijn bedrijf correct te beheren: hij moet ervoor zorgen dat hij voor een bepaald jaar niet meer dierlijke mest produceert dan toegelaten is volgens zijn

nutriëntenemissierechten. Een bedrijf uitbreiden kan ook nog, door emissierechten voor een bepaalde diersoort van andere bedrijven over te nemen.

Onder strikte voorwaarden kan een bedrijf overigens ook bijkomende emissierechten krijgen. De basisvoorwaarde daarvoor is dat de totale nutriëntenbalans voor Vlaanderen in evenwicht blijft. Volgens 't Boerenhuys levert de Vlaamse nutriëntenregeling een besparing van bijvoorbeeld € 6.000 per koe op, in vergelijking met Nederland. In het vergunningenbeleid hebben de Vlaamse gemeenten echter een dikke vinger in de pap. Een erg 'landbouwgezind' lokaal bestuur kan dus een soepeler beleid voeren dan een nabijgelegen andere gemeente.

Dumping?

Emigreren, een Belgisch landbouwbedrijf overnemen en exploiteren: daar zijn weinig problemen mee. Maar volgens 't Boerenhuys zijn Belgische gemeenten er niet blij mee als een bedrijf louter wordt opgekocht als tweede locatie en dan alleen als satelliet dient. Is er dan geen sprake van 'dumping' op vlak van milieu en emissies en het ontlopen, van strengere regels in Nederland? 'Tja ontlopen', zegt Richard Roddenhof, 'je kunt dat natuurlijk zo zien, maar vanuit bedrijfsstandpunt probeer je uit te breiden, te ontwikkelen en te bloeien. Als dat in je eigen regio niet meer kan doen, zoek je eventueel naar buitenlandse alternatieven. Maar van dumping is in mijn optiek geen sprake als een Nederlandse ondernemer een Belgisch bedrijf voortzet en ontwikkelt'.

Nadelen

Vlaanderen kent een ook aantal nadelen, zoals de rommelige ruimtelijke ordening met alomtegenwoordige bebouwing en bestrating, de versnippering die grote open stukken landbouwland in de weg staat. Toch is Wallonië, waar er meer open ruimte in landbouwgebieden is, niet echt een aantrekkelijk alternatief voor Nederlandse boeren: 'Er is natuurlijk de taalbarrière. En voor wie behoorlijk Frans spreekt, is Frankrijk dan wel wat verder, maar er is meer en goedkoper aanbod', zegt Roddenhof. De Belgische pachtwetgeving is bovendien erg specifiek en ongemakkelijk voor Nederlandse landbouwers. Grond kopen is dan weer vaak

lastig omdat oudere boeren vaak op hun grond blijven ‘zitten’. En inwijkende of uitbatende Nederlanders zijn een extra concurrent voor de grond. Met hogere prijzen tot gevolg.

In België zijn uitbreidingsmogelijkheden gemakkelijker

Zijn er terugkomers?

Volgens Richard Roddenhof zijn er nauwelijks landbouwers die echt spijt hebben van hun keuze om naar het buitenland te vertrekken: ‘Het komt natuurlijk wel eens voor dat iemand uit het gezin heimwee krijgt, of dat het wat tegen zit, maar daar heb je niet altijd vat op. Je moet er ook van uit gaan dat een emigratiebeslissing niet haastig genomen wordt. Meestal gaat er een paar jaar van planning en bezinning aan vooraf, zodat echte spijt achteraf eerder zeldzaam is’, besluit hij.

Interfarms

... is een Nederlands bedrijf dat zich sinds 1997 toelegt op de aan- en verkoop van boerderijen en landbouwgrond in Nederland en het buitenland. Interfarms beschikt over een netwerk van Nederlandssprekende vastgoedconsultants in meer dan 12 landen. In Nederland heeft Interfarms een franchiseorganisatie van zelfstandige makelaarskantoren.

't Boerenhuys

... is een Belgisch makelaarskantoor dat de helft van de Vlaamse agrarische vastgoedverkoop voert. Het heeft ongeveer 35 boerenbedrijven in portefeuille. Daarnaast verhandelt het bedrijf ook productierechten, toeslagrechten en nutriëntenmissierechten en geeft opleidingen.

Tekst: Peter Thoelen

Meer nieuws...

Nederland geschikt voor zelfrijdende auto

Als het over zelfrijdende auto's gaat, speelt de VS vaak de hoofdrol. Maar wat blijkt? Nederland is na Singapore het best voorbereid op de komst van de autonome voertuigen. Zo heeft Nederland een goed onderhouden wegennet en veel laadstations voor elektrische auto's. Ook op het gebied van overheidsbeleid en wetgeving scoort Nederland hoog.

KPMG verwacht niet dat Nederland het land is waar autonome voertuigen het eerst in gebruik worden genomen. Dat komt omdat er een relatief kleine industrie zich bezighoudt met de benodigde technologie: “Als ik de logica van de analyse volg dan zullen innovaties op dit vlak eerder uit Israël, de Verenigde Staten of Japan komen”.

Een opvallende lage notering is België. Onze Zuiderburen moeten het doen met plaats 21 en dat komt vooral door de kwaliteit en indeling van de wegen. Belgische wegen worden ten eerste vaak gedeeld door auto's, bussen, fietsers, trams en voetgangers. Daarnaast laat het onderhoud op een aantal plaatsen sterk te wensen over. “De manier waarop Belgische wegen worden gebruikt, maakt het niet gemakkelijk om voldoende veiligheid te garanderen voor zelfrijdende auto's”, aldus de woordvoerder van KPMG Advisory in België.

www.autovisie.nl

Westerscheldetunnel wordt niet tolvrij

De autotunnel tussen Zeeuws-Vlaanderen en Zuid-Beveland, de Westerscheldetunnel, blijft een toltunnel. De Tweede Kamer heeft het voorstel verworpen om de tol te schrappen als onderdeel van het compensatiepakket voor Zeeland voor het mislopen van de marinierskazerne. Veel inwoners van Zeeland hoopten dat de tolheffing zou verdwijnen. De Stichting Tunnel Tolvrij, die al sinds 2016 strijdt voor afschaffing, overhandigde onlangs 30.000 handtekeningen van Zeeuwen aan de Tweede Kamer.

Cees Liefing van de stichting zegt tegen Omroep Zeeland dat hij het jammer vindt dat de tol blijft. “We blijven de politiek aanspreken en we gaan kijken naar nieuwe mogelijkheden. Want onze doelstelling is nog altijd: Zeeland Tolvrij!” Het tolvrij maken van de Westerscheldetunnel had 450 miljoen euro gekost. Vorige week werd bekend dat het Rijk al 650 miljoen euro in Zeeland investeert als compensatie voor het afblazen van de vestiging van de marinierskazerne in Vlissingen.

De provincie krijgt onder meer een zwaarbeveiligde rechtbank en een Extra Beveiligde Inrichting (gevangenis). Ook komt er een regionaal zorgcentrum in Vlissingen en wordt de treinverbinding met Rotterdam en Amsterdam sneller gemaakt.

nos.nl